

A. Beleidsnotitie: Impuls voor extra groen in Hilversum

I. Inleiding

Het college heeft een groene ambitie. Ze onderstreept dat het groen niet alleen op peil moet blijven door adequaat beheer en onderhoud, maar waar mogelijk ook versterkt dient te worden met nieuwe bomen en groen.

Hilversum heeft zo'n 30.000 bomen in beheer. Jaarlijks worden ongeveer 350 bomen vervangen, worden vele honderden bomen gesnoeid, wordt er 200 m² aan bloembollen geplant en wordt de kwaliteit van plantsoenen op peil gehouden door beheer en inboet. Daarnaast worden waar mogelijk bomen toegevoegd in projecten. Dat gaat komend jaar volgens planning om bijna 200 bomen bij de herinrichting van het Marktpllein, de Vitushof, Winkelcentrum Kerkelanden, Anna's Hoeve en op de Mussenstraat.

In het centrum zijn daarnaast de projecten Kerkbrink, Emmastraat, Stationsgebied, de Vitushof en de uitvoering van de motie 1000 bomen in voorbereiding. Het is de opzet om de voorgestane vergroening van het centrum en de entrees naar het centrum zoveel mogelijk ook in deze projecten tot resultaat te brengen.

Daarnaast heeft dit college de ambitie extra groen toe te voegen in de geest van de motie *1000 bomen voor Hilversum* (M15/34). Met dit voorstel geeft het college aan hoe ze de in de raad van 27 januari 2016 beschikbaar gestelde € 1.000.000 voor extra groen in gaat passen in de groene ambitie van Hilversum. Er is met de raad afgesproken dat er een plan gemaakt wordt hoe het bedrag te programmeren alvorens het resterende krediet van € 880.000 (er is inmiddels € 120.000 vrijgegeven voor bomen in het centrum) vrij kan worden gegeven.

Zoals in de motie *Groen in Hilversum voor en door Hilversummers* (M15/39) verwoord, wordt de Hilversummer betrokken bij het invullen van de vergroening van Hilversum. In dit voorstel zit bij alle punten ruimte voor initiatieven en ideeën uit de samenleving. Participatie in de openbare ruimte kan daarbij vorm krijgen in meeweten, meedoen en in meebetalen.

Dit plan geeft de kaders en 7 sporen op basis waarvan een programma voor nieuw groen, met een uitvoeringsagenda gemaakt wordt, passend binnen de brede groene context.

II. Waarom vergroenen?

Hilversum koestert haar groen. Het is een belangrijke vestigingsvoorwaarden voor huidige en toekomstige bewoners. Groen draagt bij aan een gezond leefklimaat en een prettige woonomgeving. In het centrum draagt groen bij aan een aantrekkelijker verblijf. Groen kan in de wijk een sociaal bindmiddel zijn en het heeft effect op persoonlijk welbevinden. Het college wil inwoners graag meer betrekken bij het beheer van hun woonomgeving en waar het kan initiatieven van bewoners de ruimte geven.

Het wordt steeds meer beseft dat bomen en groen in de stad bijdragen aan een aangenaam klimaat en aantoonbaar bijdragen aan verkoeling in de zomer (tegengaan van hittestress/urban heating). Bomen en groen hebben tevens een bufferende werking op hemelwaterafvoer. Met de verwachte toename van het aantal piekbuien zijn nieuwe bomen dus een welkome aanvulling op de buffercapaciteit van het hemelwater. Bomen halen de beleving van de seizoenen en de natuur in de stad. Daarnaast hebben bomen een lucht zuiverende werking.

III. De opgave

Waar en hoe kunnen we investeren in groen met de beschikbare €1.000.000, opdat voor inwoners en bezoekers zichtbaar en beleefbaar wordt dat Hilversum haar naam als groene gemeente eer aan doet?

De ambities zoals beschreven in het groenbeleidsplan 2030 en de ambitie zoals verwoord in de motie 1000 bomen (zie verderop in de tekst) overschrijden de huidige beschikbare middelen ruimschoots. De vraag is daarom hoe het beschikbare geld voor groen het meest effectief kan worden ingezet. Daarbij rekening houdend met de randvoorwaarden.

Plannen moeten:

- aandacht besteden aan communicatie en participatie in buurten;
- planbaar en uitvoerbaar zijn in de tijd;
- geen juridisch/planologische obstakels of risico's met zich meebrengen;
- politiek draagvlak hebben.

IV. Overwegingen bij beleid, ambitie en motie

- Groenbeleidsplan 2030

In het Groenbeleidsplan dat in 2013 door de gemeenteraad is aangenomen is een uitvoeringsprogramma (hoofdstuk 8) opgenomen. Het korte termijn programma is gebaseerd op bestaande werkzaamheden en budgetten. Jaarlijks is aan investeringsbudgetten € 260.000 beschikbaar voor renovatie van plantsoenen en € 235.000 voor het in stand houden van het bomenbestand.

In de exploitatie is er aan structurele middelen opgenomen: € 575.000 voor natuur en landschap, € 2.992.000 voor onderhoud van plantsoenen en € 1.085.000 voor boomverzorging.

Het investeringsprogramma voor plantsoenen en bomen is bedoeld voor het vervangen van versleten groen. Bij de bepaling van projecten van dit investeringsprogramma wordt altijd gekeken naar een afstemming met investeringsprojecten voor wegen en riolering, zodat projecten integraal en tegen beperkte kosten kunnen worden gerealiseerd. Het niet aanpakken van versleten groen betekent een forse toename van onderhoudskosten en een verdere achteruitgang van het groene beeld. Het wordt daarom afgeraden om investeringsbudgetten in te zetten voor nieuwe projecten.

De relatie tussen de voorgestelde 7 sporen, het Groenbeleidsplan 2030, de ambities uit de sternota, toezeggingen aan de raad en aangenomen moties en amendementen is nader uitgewerkt in B. "impuls voor extra groen in (beleids)context"

- De motie "1000 bomen voor Hilversum"

De gemeenteraad van Hilversum heeft met het aannemen van de motie *1000 bomen voor Hilversum* van 2 juli 2015 ingezet op het extra vergroenen van Hilversum en met name van de binnenstad en toegangswegen van Hilversum. De motie sluit aan bij een aantal maatregelen uit het Groenbeleidsplan 2030: inzetten op kwaliteit en beleving van groen, 50 extra bomen in het centrum, versterken hoofdbomenstructuur. Daarnaast is er ook aandacht voor groen in wijken en buurten. Hiermee kunnen uit alle sterprogramma's doelstellingen gerealiseerd worden.

Grote ambitie

De motie *1000 Bomen voor Hilversum* benoemt een grote ambitie. In de motie is sprake van 1000 bomen met een stamdiameter van minimaal 20 cm, een budget van 1 miljoen euro (het bedrag uit de sternota wonen), en het verzoek de bomen nog deze collegeperiode te planten.

Echt 1000 bomen?

In de kadernota 2015 staat dat de ambities en wensen voor groen de financiële mogelijkheden van de gemeente overstijgen. Wanneer de motie letterlijk wordt ingevuld moet rekening worden gehouden met de kosten voor de aanschaf en aanplant (inclusief bodemverbetering en 3 jaar nazorg) per boom van ten minste € 4.500. De concrete kosten van de motie bedragen derhalve 4,5 miljoen euro.

Qua diameter van minimaal 20 cm betekent dit een beperking in het aantal boomsoorten dat met die stamdiameter kan worden aangeplant. Daarnaast betekent een grotere boom ook een grotere wortelkruit en daarmee een grotere beperking in het aantal geschikte plantplaatsen (ondergronds). Bij het aanplanten van bomen geldt, naast de geschiktheid van de standplaats, dat een jonge boom geschikter is dan een oude boom. Jonge bomen zijn sneller gewend aan hun standplaats en groeien daarom sneller. Ook is het risico dat de boom de aanplant niet overleeft bij een jonge boom kleiner. Sommige boomsoorten zijn overigens alleen als jonge boom te planten vanwege de fysieke eigenschappen van hun wortelpakket. Als meest geschikte aanplantmaat wordt een diameter van ongeveer 6 cm (een stamomtrek van 18 tot 20 cm) gehanteerd.)

De procestijd die nodig is voor het vinden van geschikte plekken voor bomen kan lang zijn. De plek dient onderzocht te worden (landschap, kabels en leidingen en bodemonderzoek) en de plekken moeten in een vorm van participatie besproken worden met omwonenden en betrokkenen.

De geest van de motie

In dit voorstel is derhalve uitgegaan van de geest van de motie. De geest van de motie ademt de wens voor snel zichtbare vergroening op cruciale plekken in Hilversum, met name in centrum en op toegangswegen. Maar ook in de wijken. En er is sprake van een budget van 1 miljoen euro.

V. Sporen

Rekening houdend met de ambities, het beschikbare budget en de randvoorwaarden wordt voorgesteld de investering in extra groen volgens een 7 –tal sporen te programmeren:

1. Extra bomen centrum

In het centrum worden nu en in het najaar 30 extra bomen toegevoegd. (januari '16 goedgekeurd door de raad).

De voorgestane vergroening van het centrum en de entrees naar het centrum wordt waar mogelijk ook meegenomen in bestaande plannen. Zo worden er binnenkort ruim 30 bomen op het marktplaatsje geplaatst. En verder wordt in het centrum gekeken naar de Kerkbrink, de Emmastraat, de Groest en het Stationsgebied.

2. Kuipbomen en andere vormen van groen in het centrum

In gesprek met ondernemers en/of bewoners van in eerste instantie Leeuwenstraat, Kerkstraat en Schoutenstraat wordt gekeken naar mogelijkheden voor kuipbomen en andere vormen van groen. We starten met de Schoutenstraat en de Leeuwenstraat. Vraag die hierbij aan bod komt is wat ondernemers zelf kunnen bijdragen aan vergroenen en het in standhouden hiervan.

3. Groene Toegangswegen

Onze toegangswegen zijn een visitekaartje. Derhalve is het belangrijk dat er aandacht is voor het groen op deze toegangswegen. Het groen op toegangswegen wordt uitgebreid met ten minste 50 bomen en andere vormen van groen. De uitvoering plannen we in 2017.

Uiteraard in relatie tot verkeer, veiligheid, parkeren, bestaande verharding en wat er in de ondergrond zit aan kabels en leidingen e.d.

4. Buurten: 60 Bomen en groen op beleavingslocaties

Aansluitend bij motie M15/39 *Groen voor en door Hilversummers*, is er voor elke wijk een budget van €25.000 beschikbaar voor initiatieven van bewoners voor vergroening. Daarbij is er ruimte voor creatieve ideeën uit buurten, zoals het zelf plaatsen en onderhouden van plantvakken, bakken, bomen en struiken, zelf te zaaien bermzaad of de vergroening van een plein.

Criteria zijn:

- De buurt heeft het initiatief;
- het groen komt met name op beleavingsplekken (plekken met veel gebruikers/passanten);

- er is draagvlak voor het initiatief;
- het moet uitvoerbaar zijn.

5. Pilotwijken (uit programma Buurten)

Ook punt 5 sluit aan bij de motie Groen voor en door Hilversummers. In twee minder groene wijken, Van Riebeeckkwartier en de Geuzenbuurt/Oost, is er extra aandacht voor toevoegen van groen samen met en op initiatief van bewoners. Uit een wijkschouw en met input van bewoners willen we nog dit jaar voorstellen maken.

6. Groen in bestaande projecten (aanhaken bij sterprogramma's)

In lopende projecten is groen een belangrijk punt van aandacht. Zo worden er op Anna's Hoeve ruim 100 bomen geplant en ruim 30 bij winkelcentrum Kerkelanden. Met het geld voor extra groen kan groen in projecten gestimuleerd worden. Daar waar de kosten een beperking van mogelijk nieuw waardevol groen zijn, is een bijdrage mogelijk. Denk bijvoorbeeld aan een extra grote boom op een zichtplek als het Gooilandplein.

7. Creatieve invulling

Zoeken naar andere vormen om groen te stimuleren en de stad te verrassen. Om daarmee inwoners en bedrijven te enthousiasmeren voor bestaand groen en verdere vergroening. Denk bijvoorbeeld aan het aanbieden van kleine boompjes en zaden van bermbloemen, het stimuleren van urban farming, het (laten)kweken van bomen, guerrilla gardening, gevelgroen/hanggroen, educatiemateriaal, een voor publiek beschikbare inventarisatie van het bomenbestand en aan een prijsvraag voor creatief verrassend groen.

VI. Raming van de uitgaven

De raming van de middelen is als volgt:

Spoor/onderdeel	begroot
1. Extra bomen centrum	€ 120.000 (januari 2016 vrijgegeven door de raad)
2. Kuipbomen en ander groen in centrum	€ 250.000
3. Entrees	€ 200.000
4. Bomen in wijken	€ 175.000
5. Pilot wijken	€ 100.000
6. Bijdrage projectgroen	€ 100.000
7. Creatieve invulling	€ 50.000
Communicatie	€ 5.000
Totaal	€ 1.000.000

- Beheerkosten

Naast de investeringskosten betekent het aanbrengen van nieuw groen ook een toename van de beheerkosten. De hoogte hiervan is mede afhankelijk van de gekozen oplossing.

De financiële consequentie voor beheer en onderhoud van de uitbreiding van groen zal voor het eerst als areaaluitbreiding bij de begroting van 2020 worden opgenomen en wordt indicatief geraamd op € 8.500. De eerste 3 jaar is inbegrepen als nazorg in de koopsom.

B. De impuls voor extra groen in (beleids)context

I. Inleiding

Hilversum is een groene gemeente en het bestuur wil de natuurlijke rijkdom in de toekomst verder versterken door de stad nog groener te maken. Daarvoor doen we regulier al heel veel en zijn diverse groene initiatieven genomen die in samenhang worden uitgevoerd. Deze beleidsnotitie is bedoeld om dat onderlinge verband kort en bondig weer te geven.

De beleidskaders voor groen worden gevormd door de Handboeken Beheer en Inrichting van Hilversum Buiten, het Groenbeleidsplan Hilversum 2030, de uitgangspunten voor groen uit het coalitieakkoord en de kernopgaven voor groen binnen de Sterprogramma's Wonen, Buurten, Centrum, Mediastad en Duurzame stad.

Het voorstel voor 'Impuls voor extra groen' voegt zeven nieuwe sporen toe voor de uitvoering van extra groene maatregelen naast het reguliere beheer en onderhoudswerk. De sporen

1. extra bomen centrum;
2. kuipbomen en andere vormen van groen in het centrum;
3. groene toegangswegen;
4. buurten: 60 bomen en groen op belevingslocaties (ideeën uit buurten, zelf plaatsen onderhouden);
5. pilotwijken Van Riebeeck en Geuzenbuurt/Oost;
6. groen in bestaande projecten;
7. creatieve invulling;

komen voort uit zowel de groenambities van de Sterprogramma's (zie figuur A) als het uitvoeringsprogramma van het Groenbeleidsplan en de Moties M15/34 '1.000 bomen voor Hilversum' en M15/39 'Groen in Hilversum voor en door Hilversummers' (zie figuur B).

Hieronder volgen we de zeven sporen. Hoe deze vanuit het uitvoeringsprogramma uit het Groenbeleidsplan, via de Sterprogramma's en de Moties hun vorm hebben gekregen.

Figuur A: Hilversum groener

Figuur B: Toezeggingen en moties

Raad 2 juli 2015 (Kadernota), moties 15-34 en 15/39.

Gezamenlijke commissie 18 juni 2014 (Kadernota) Toezegging 14/128						
T14/128	-toezeggingen		6	1-Wonen & Leven	Vroonhoven	wethouder van Vroonhoven zegt toe in het vierde kwartaal 2014 een concrete uitwerking van de 2e fase groenbeleidsplan aan te raad te overleggen
Gezamenlijke commissie 29 oktober 2015 (Begroting) Toezegging 15/147						
T15/147	-toezeggingen		5	1-Wonen & Leven	Vroonhoven	Wethouder Van Vroonhoven zegt toe het "Duizendbomenplan" bij het Groenbeleidsplan te betrekken, dat begin 2016 in de commissie besproken wordt.

M15/34 (GrL, VVD, CU, CDA, D66, LH en HvH, unaniem aangenomen)	-moties		6	1-Wonen & Leven	Vroonhoven	Motie: Duizend bomen voor Hilversum. Waarin het college wordt opgedragen: - te komen tot realisering van 1.000 extra bomen en een mix van plein-, straat- en gevelgroen voor einde 2018, in voornamelijk het centrum en waar mogelijk en nodig in enkele 'groen-arme buurten' van Hilversum; - daarbij uit te gaan van kwalitatief sterke bomen van minimaal 20 cm. doorsnede; - de vrijgemaakte investering van 1 miljoen euro te verwerken in de concept-begroting, waarmee het wordt toegevoegd aan een 1.000 bomen-fonds, om dit mogelijk te maken en het plan van aanpak najaar 2015 aan de raad te overleggen; - bij het plan van aanpak de in de bijlage opgenomen suggesties mee te nemen;
M15/39 (D66, PvdA, LH, Hilversum1 en HvH, aangenomen)	-moties		6	1-Wonen & Leven	Vroonhoven	Motie: Groen in Hilversum voor en door Hilversummers. waarin het college verzocht wordt: • De Hilversummer (bewoners, buurten, verenigingen, bedrijven en ondernemers) nadrukkelijk en laagdrempelig te betrekken bij het invullen van de vergroening (plaats en soortkeuze) in Hilversum; • Bij de uitwerking de gemeentelijke impuls aanleiding te laten zijn tot additionele investeringen vanuit de particuliere sector, bijvoorbeeld door middel van het adopteren van bomen of parkjes; • Bij de uitwerking van de gemeentelijke investering van 1 miljoen euro naast de huidige dekking door middel van kapitalisatie naar alternatieve wijzen van financiering te zoeken, die beter aansluiten bij de aard (natuur) van de investering.

- de taakstellende reductie van 20% op de investeringen in de openbare ruimte binnen het programma Wonen en leven te verlagen naar 7% en daarmee de in te boeken bedragen (kapitaalslasten) in de begroting naar -16 in 2017 oplopend naar -136 in 2020;
- een taakstellende reductie van -29 in 2017 oplopend naar -252 in 2020 te vinden via het bijstellen van taken in onderhoud (recht doende aan het uitgangspunt) via de actualisatie van de Handboeken Hilversum Buiten Inrichting en Beheer irt. buurtparticipatie;
- de begroting 2016 overeenkomstig aan te passen;

Commissie ruimte 6 januari 2016, kredietaanvraag 3 tinten groen, Toezegging 16/005

T16/005	-toezeggingen			1-Wonen & Leven	Vroonhoven	Wethouder Van Vroonhoven zegt toe de moties M15/34 en M15/39 mee te nemen in het uitwerkingsplan voor fase II. Dat geldt ook voor de soorten bomen en de onderhoudsvriendelijkheid.
---------	---------------	--	--	-----------------	------------	---

II. Beleidskaders

In Hilversum werken wij in het beheer en onderhoud volgens de kaders van Hilversum Buiten ende Handboeken Beheer en Inrichting. Deze zijn in 2008 goedgekeurd door de gemeenteraad en worden dit jaar (2016) herzien. Daarin zal voor het groen verwezen worden naar Het Groenbeleidsplan Hilversum 2030 dat begin 2013 door de gemeenteraad is vastgesteld. Dit plan bestaat uit een inventarisatie van de bestaande groene kwaliteiten en beschrijft het uitvoeringsprogramma voor de korte, middellange en lange termijn. Daarnaast zal in de nieuwe Handboeken een link worden gelegd naar enerzijds een taakstellende reductie met behoud van kwaliteit, en anderzijds naar beheren samen met de buurt (zie ook figuur B, Amendement 15-66).

Het korte termijn programma is gebaseerd op bestaande werkzaamheden en budgetten. Jaarlijks is een investeringsbudget beschikbaar voor de renovatie van plantsoenen en voor het in stand houden van het bomenbestand. In de exploitatie zijn structurele middelen opgenomen voor natuur en landschap, voor onderhoud van plantsoenen en bomen en behoud kwaliteit.

Maatregelen voor de middellange en lange termijn zijn gedeeltelijk uitgevoerd of in uitvoering. Sommige maatregelen worden uitgevoerd vanuit lopende investeringsprogramma's, andere vallen tegenwoordig onder de Sterprogramma's.

III. Sterprogramma's

Ambities en uitgangspunten uit het Coalitieakkoord en het Groenbeleidsplan hebben onder het huidige bestuur een plek gekregen in de vijf Sterprogramma's. Zie Figuur A 'Hilversum groener' voor een overzicht hiervan. Om de ambities hieruit ten aanzien van een groene hoogwaardige woonomgeving te kunnen realiseren en de identiteit van Hilversum als groene stad ook in het centrum te versterken zijn onder het sterprogramma wonen extra middelen gereserveerd.

IV. Impuls voor extra groen voor Hilversum

Het voorstel voor 'Impuls voor extra groen' voegt zeven nieuwe sporen voor extra groene maatregelen toe. Deze zijn ingegeven door het uitvoeringsprogramma van het Groenbeleidsplan, door de ambities van met name de Sterprogramma's Centrum en Buurten, en door de Moties M15/34 '1.000 bomen voor Hilversum' en M15/39 'Groen in Hilversum voor en door Hilversummers'. Deze zeven sporen worden gefinancierd uit de hierboven genoemde extra "groene"-gelden uit het sterprogramma Wonen.

Relatie sporen impuls voor extra groen en groenbeleidsplan

Centrum: In januari 2016 heeft de gemeenteraad budget vrijgemaakt voor 30 extra bomen in het centrum, naast de extra bomen die vanuit het reguliere investeringsprogramma op de Markt, Kerkbrink, Emmastraat, Groest en Stationsgebied nog zullen worden gerealiseerd. Daarmee wordt invulling gegeven

aan de kernopgave 'Nieuw binnenstedelijk groen'. Daarnaast wordt met bewoners en ondernemers naar de plaatsing van 'Kuipbomen' en ander groen in winkelstraten gekeken. Daarbij zullen de mogelijkheden van de kernopgave 'Meer co-financiering' nader worden onderzocht. Het **spoor 1** (extra bomen centrum) & **het spoor 2** (kuipbomen en andere vormen van groen in het centrum) van het voorstel zorgen voor de praktische uitvoering, maar ook maatregel 23 (extra bomen in het centrum) van het Groenbeleidsplan 2030.

Buurten: Dit Sterprogramma stelt zich als doel sterke buurten te creëren en samen met bewoners het groen te beheren, waardoor invulling wordt gegeven aan de kernopgave 'Grotere betrokkenheid van buurten bij groen'. Er zijn enkele voorbeelden van groene buurtinitiatieven, maar dat zijn er relatief weinig vergeleken met andere gemeenten. De gemeente Hilversum wil deze initiatieven stimuleren en onderzoekt binnen het Sterprogramma Buurten hoe dat het beste kan worden vormgegeven en uitgevoerd. Uit het voorstel zijn het **spoor 4** (buurten: 60 bomen en groen op belevingslocaties (ideeën uit buurten, zelf plaatsen onderhouden)), **het spoor 5** (pilotwijken Van Riebeeck en Geuzenbuurt/Oost) en **het spoor 7** (creatieve invulling) erop gericht om samen met de buurten invulling en uitvoering aan de sporen te geven. Daarmee krijgen ook de maatregelen 21 (Groene initiatieven door derden begeleiden), 22 (Completeren groen op wijkniveau) 30 (realiseren groene speeltuinen/speelplekken), 31 (investeringsbijdrage voor groene schoolpleinen), 32 (stimuleringsregeling schooltuinen op eigen terrein) en 34 (promoten Hilversum groen en goede informatie/communicatie over groen) van het Groenbeleidsplan 2030 nadere uitwerking.

Algemeen: Binnen Hilversum vragen de toegangswegen ook om extra bomen. Deze vormen het visitekaartje van Hilversum. Onder **spoor 3** (groene toegangswegen) van het voorstel krijgen deze een extra bomen-impuls en daarmee wordt ook gedeeltelijk uitvoering gegeven aan maatregel 27 (versterken bomenstructuur) van het Groenbeleidsplan. **Spoor 6** (groen in bestaande projecten) stelt voor om extra groen toe te voegen aan deze projecten, en daarmee worden de maatregelen 18 (Voldoende financiën in bouwplannen om gewenst kwaliteitsniveau te halen), 24 (subsidie voor tijdelijk groen op bouwplaatsen) en 39 (nadere criteria voor het vervangen van bomen in afbouwstraten) uit het Groenbeleidsplan 2030 ook uitgevoerd.

V. Moties en Toezeggingen

In het voorstel 'Impuls voor extra groen' wordt aangegeven hoe de gemeente met de thans beschikbare middelen invulling geeft aan de moties M15/34 '1.000 bomen voor Hilversum' en M15/39 'Groen in Hilversum voor en door Hilversummers' (zie figuur B).

In punt 1 van M15/34 (te komen tot realisering van 1.000 bomen en een mix van plein-, straat- en gevelgroen voor einde 2018, in voornamelijk het centrum en waar mogelijk en nodig in enkele 'groen-arme buurten' van Hilversum) wordt gevraagd om 1.000 extra bomen. Het budget laat de aanplant van 1.000 extra bomen niet toe – zo blijkt uit onderzoek (zie het voorstel), maar er worden volgens de zeven sporen zowel in het centrum (sporen 1 & 2) als in de groen-arme buurten van Van Riebeeckkwartier en Geuzenbuurt/Oost extra bomen geplant (spoor 5). Voor punt 2 (daarbij uit te gaan van kwalitatief sterke bomen van minimaal 20cm. Doorsnede) geldt dat het budget niet toereikend is om bomen van 20cm doorsnede te planten, maar dat dat boomtechnisch ook niet wenselijk is. Het voorstel geeft in z'n geheel invulling aan punt 3, en punt 4 is in de voorbereiding daar naartoe geheel meegenomen.

Aan punt 1 van en M15/39 'Groen in Hilversum voor en door Hilversummers' (de Hilversummer nadrukkelijk en laagdrempelig te betrekken bij het invullen van de vergroening in Hilversum) wordt invulling gegeven door bij de **sporen 4, 5 en 7** de Hilversummers te laten participeren bij de uitvoering ervan. Aan punt 2 (bij de uitwerking de gemeentelijke impuls aanleiding te laten zijn tot additionele investeringen vanuit de particuliere sector, bijvoorbeeld door middel van het adopteren van bomen of parkjes) wordt gehoor gegeven door het geven van 'wederkerigheid' nader te definiëren in het Sterprogramma Buurten. Uit landelijke voorbeelden blijkt namelijk nu al dat het adopteren van groen de gemeente geen extra inkomsten zal opleveren. Om invulling te geven aan punt 3 is onderzocht welke

mogelijkheden en kansen voor alternatieve financiering van investeringen denkbaar en bruikbaar zijn. Daarbij is ondermeer gebruik gemaakt van een vergelijkbaar onderzoek van de Gemeente Amsterdam, getiteld: "Financieren van stedelijk groen" uit maart 2013. De conclusie voor Hilversum is dat In zijn algemeenheid geldt dat groenvoorzieningen en parken geen 'geldmachines' zijn, het zijn voorzieningen van publiek belang. Er liggen kansen om aanleg, ontwikkeling en beheer mede te bekostigen door inzet van alternatieve, meer private vormen van financiering. De ervaringen daarmee zijn vooral in het buitenland te vinden (Engeland en Amerika). Het blijkt dat het succes van een financieringsmodel erg afhankelijk is van de fysieke, politieke en sociale context waarbinnen het park is gelegen. Meer private investeringen in groen hebben vooral kans van slagen in hoogstedelijke gebieden, liefst met veel economische activiteit en hoge (of sterk stijgende) vastgoedwaarden. Dit impliceert langere trajecten waarin met private investeerders afspraken moeten worden gemaakt over eigendom(overdracht), verdienmogelijkheden en exploitatie en bij voorkeur voor grotere eenheden groen. In feite doet de gemeente Hilversum dat met het GNR. Voor binnenstedelijk en versnipperd groen lijken de kansen meer voor het grijpen in de sfeer van het beheer, zoals voor de punten 1 en 2 van de motie wordt opgepakt. Met het voorstel 'Impuls voor extra groen' worden ook de Toezeggingen T14/128 en T15/147 afgedaan, en gedeeltelijk T16/005 (zie figuur B). Het voorstel 'Impuls voor extra groen' is als het ware een nieuwe uitwerking voor de 2^e fase Groenbeleidsplan die past binnen de nieuwe manier van werken, namelijk integraal en vanuit de Sterprogramma's. Andere nog uit te voeren maatregelen uit het Groenbeleidsplan zullen verder in de reguliere investeringsprogramma's en de Sterprogramma's worden opgenomen. Het ligt in de verwachting dat een buurtgerichte aanpak waarbij bewoners 'meedenken' en 'meedoen' tot nieuwe uitvoeringsprogramma's voor buurten leiden, waarbij groen een onderdeel van die integrale buurtplannen vormt.